

Pædagogisk inspiration

til Børnenes Grundlovsdags 20 års jubilæum d. 4. juni 2015

Hvis I gerne vil sætte fokus på børns rettigheder i dit dagtilbud, skole og fritidsinstitution kan I hente inspiration i følgende pædagogiske overvejelser.

Proces og forløb

Arbejdsprocessen kan forløbe over tre trin: *før, under* og *efter* d. 4. juni. Det giver mulighed for at forberede børnene og vække deres interesse, skabe engagement og deltagelse og efterfølgende refleksion.

1) Forarbejdet: Denne fase kan indeholde forskellige former for aktiviteter, der tager udgangspunkt i "*Barnets ret til at være borger*". I kan hente inspiration i nedenstående idekatalog om børns rettigheder. Forarbejdet anbefales igangsat i løbet foråret, så der er god tid til, at børnene kan fordybe sig i aktiviteterne og udvikle en fornemmelse af hvad det vil sige at have rettigheder som barn, og som baggrund for at deltage i *Børnenes Grundlovsdagsfest* d. 4. juni.

2) Børnenes Grundlovsdagsfest: Er en national begivenhed, der afholdes hvert år på mange forskellige måder rundt omkring i landet. I 2015, på jubilæumsåret er der særligt fokus på aktiviteter, der omhandler "*Barnets ret til at være borger*". Dagens arrangementer er tænkt som fest og event, der trækker trådene ind fra aktiviteterne i forarbejdet i dagtilbuddene, skolen og fritidstilbuddet, der har valgt at arbejde med emnet. Børnene kan eksempelvis medbringe tegninger, flag eller andet, som de har arbejdet med.

3) Efterarbejdet: Er tænkt som en erindringsrejse, refleksion og evaluering i dagtilbuddene, skolen og fritidstilbuddene af hvad børnene kan huske og synes har været særligt godt, vigtigt og sjovt. Børnene kan spørges ind til deres oplevelser, erfaringer og viden. Ligeledes er det tanken, at børnenes konkrete produkter kan præsenteres eller udstilles på offentlige steder i de lokale nærmiljøer som fx biblioteket.

Nøgleord: fantasi, fakta, forundring, fordybelse og forandring

Hvert barn har ret til at blive set, hørt og forstået, for at udfolde sine personlige og sociale potentialer.

I arbejdet med temaet "*Barnets ret til at være borger*" kan man i praksis inddrage barnets *fantasi* og *faktuel viden*, og skabe anledninger til, at barnet forundres sammen med de andre børn og voksne omkring sig, både forældrene og de professionelle.

I de forskellige aktiviteter, såvel i forarbejdet som på selve Grundlovsdagen, gives mulighed for at barnet kan *fordybe* sig i lege, oplevelser og erfaringer. Fordybelsen giver mulighed for ny viden og oplevelser, der kan føre til nye personlige erkendelser og føre til *forandringer* i barnets hverdagsliv. Det kan eksempelvis betyde, at der indføres nye rutiner og fremgangsmåder, hvor barnets tages med på råd, når der tages beslutninger, der vedrører dets liv hjemme, i institution og skole.

Dialog spørgsmål

Man kan i forarbejdet indgå i dialog med barnet for at indkredse, hvilken viden barnet har om det at være borger og det at have rettigheder. Det kunne være spørgsmål som:

- Hvad er en borger?
- Hvordan ser en borger ud?
- Hvordan og hvor bor en borger?
- Hvad kan og må en borger?
- Hvad er forskellen på en borger som barn og en borger som voksen?

Aktiviteter

Man kan i forarbejdet tilrettelægge aktiviteter, hvor der arbejdes vidensbaseret og kreativt.

- Lave videnssider med børnenes besvarelser
- Tegne/male selvportræt
- Tegne/male en helfigur af sig selv
- Fotografere yndlingssteder i hjemmet, institutionen eller nærmiljøet

Produkter - dokumentation

Man kan dokumentere og præsentere barnets produkter forskellige steder med henblik på, at der skabes en mulighed for at skabe et efterarbejde og et refleksionsrum for de involverede børn. Man kan:

- Lave udstillinger i daginstitutionen, på skolen, i fritidstilbuddet
- Etablere udstillinger på lokale biblioteker, medborgerhuse m.m.
- Inddrage museer ift. en større udstilling af børnenes produkter
- Opsamle observationer, tegninger, fotos i en slags bog på institutionen, skolen m.v.

Børnenes Grundlovsdag er en vigtig begivenhed, som vi håber, at I vil prioritere og arbejde med. God fornøjelse.

I kan læse meget mere om formålet med og historien bag Børnenes Grundlovsdag på

<http://boernenesgrundlovsdag.dk>

5 aktivitetsforslag om "Barnets ret til at være borger"

1. Hejs flaget for de små borgere i nærmiljøet

Formål

- At få fokus på Børnenes Grundlovsdag, som "nationaldag" hvor vi markerer børns rettigheder.

Udførelse

- Børn og voksne udformer et brev, der beskriver arbejdet med "Barnets ret til at være borger i nærmiljøet" og beskriver hvordan, institutionen har tænkt sig at arbejde med emnet. Brevet illustreres med tegninger, børnene laver.
- Brevet deles ud til organisationer og borgere i lokalområdet, der har en flagstang.
- Børnene tilbyder i brevet, at de skal komme på besøg på Børnenes Grundlovsdag for at hejse flaget sammen med ejeren/den lokale borger.

Forberedelse og materialer

- Udformning af brev, kuvert, papir.
- Tegneredskaber.
- Projektbeskrivelse.
- Kort over lokale borgere med flagstænger.

Dokumentation

- Udarbejd en planche med fotos af processen herunder børnenes kommentarer.
- Tag billeder af selve begivenheden med at hejse diverse flag.
- Kontakt evt. pressen - fx lokalavisen med henblik på omtale.

2. Lokal borger-ven

Formål

- At få fokus på lokalsamfundet og komme i kontakt med de borgere, som børnene har kendskab til som fx bageren, cykelsmeden, medarbejderen i supermarkedet, frisøren eller grønthandleren.

Udførelse

- Gå ture i lokalområdet på jagt efter borgere, tal om borgere og tal med borgere, børnene finder og opdager på turene.
- Tal med børnene om det, at de selv er (små) borgere i både institutionen samt i lokalområdet - at de "hører til", at de "har en stemme," at de er "en vigtig del af et fællesskab" og så videre.
- Skriv diverse udtalelser ned på "videnssider".
- Tag fotos af børnene og borgerne.

Forberedelse og materialer

- Kortlæg lokalområdet ift. relevante borgere, børnene kan besøge.
- Tal om borgerne ved samlinger inden I tager ud på ture.
- Skriv en side med information om projektet "Barnets ret til at være borger" og kort om Børnenes Grundlovsdag, til at uddele ved besøgene ude hos de enkelte borgere.

Dokumentation

- Udarbejd en planche med fotos af processen suppleret med børnenes kommentarer.
- Tag fotos af besøgene ude hos de valgte borgere.
- Kontakt evt. lokalavisen ift. at dække projektet, besøgene m.m..

3. Barnet som borger

Formål

- At markere at barnet er en borger, der har en stemme og noget på hjertet. At fremhæve borgerskab i barneperspektiv.

Udførelse

- Hold samlinger med børnene og tal med dem om hvad en borger er og hvilken slags "borger" de selv er.
- Lav en vidensside om børnenes egne udtalelser om dem selv som "borger". Hvad kan barnet? Hvad må barnet? Hvad vil barnet? Hvad kunne barnet tænke sig (fx lege, aktiviteter, ønsker m.m.)?
- Etabler en "fortæller-stol" på et centralt sted i institutionen, hvor børnene kan fortælle en historie om "barnets ret" med udgangspunkt i temaerne, som børnene har nævnt i videnssiderne.

Forberedelse og materialer

- Udarbejd skabelon til videnssider hvorpå den voksne kan notere børnenes udtalelser.
- Indsaml information forud for samlingerne om forskellige borgere i lokalsamfundet.
- Etabler en fortællerstol i et fællesrum.

Dokumentation

- Udarbejd en planche med fotos fra processen (samlingerne).
- Laminer videnssiderne og sæt dem sammen til en bog, som børnene illustrerer og tegner forside til.

4. Byg en børneby

Formål

- Arbejde med barnets kreativitet ved at kombinere konstruktionsleg med barnets forestillinger og viden om det at være borger i et lokalområde.

Udførelse

- Hold samlinger hvor børns forestillinger og konkrete viden om en bestemt borger kommer frem.
- Spørg ind til hvad børnene hver især ved om borgerne.
- Spørg ind til hvilke forestillinger børnene har ift borgernes erhverv, bolig, levevis m.m.
- Fremstil sammen med børnene store skitser af nærmiljøet hvor, fx institutionen/skolen er om-drejningspunktet og placer borgerne på skitsen.
- Nedskriv hvad børnene i fællesskab kommer frem til - dette bruges som arbejdsblad.
- Find diverse materialer frem, der kan bruges til at bygge en tredimensionel udgave af det, børnene er kommet frem til. Byg en børneby.

Forberedelse og materialer

- Forbered samlingerne med børnene.
- Find papir og pen frem til notatskrivning.
- Lav opslag til forældrene om projektets formål og indhold. Spørg om forældrene vil bidrage med materialer fx toiletruller, køkkenruller, papir, garn, kasser m.m.
- Find silkepapir, crepepapir, maling, pensler og andre materialer frem til at bygge børnebyen af.

Dokumentation

- Udarbejd plancher med foto og udtalelser fra den kreative, skabende proces.
- Udstil den færdige børneby samt plancherne på det lokale bibliotek (lav aftale med biblioteket).
- Kontakt lokalavisen ift at denne kan lave en historie omkring projektet.

5. Børnekunst portrætter

Formål

- At koble barnets kreativitet, forestillinger og viden, samt sætte ydre billedlige udtryk sammen med indre indtryk, gennem arbejdet med tegning, maling og collage.

Udførelse

- Hold samlinger med børnene hvor der tales om barnet som borger.
- Skriv ned hvad, barnet fortæller og beskriver.
- Med udgangspunkt i barnets ansigt: Tag et vellignende foto af barnet på en A4 side. Kopier fotografiet i 10 stk.
- Præsenter barnet for flere forskellige materialer, barnet kan bruge til at farvelægge sit portræt. Derpå laver barnet 10 portrætter af sig selv a la Andy Warhol.

Forberedelse og materialer

- Forbered samlingerne med børnene ift at fokusere på de enkelte børn som enkeltindivider, børn og borger i én og samme person.
- Forbered at tage foto af hvert barn, disse skal printes ud i A4 format på mindst 10 stk. i en serie - sort/hvid.
- Forbered en præsentation af forskellige materialer til brug for at lave Andy Warhol billederne - fx kan anvendes kul, oilcolor, tusch, farveblyanter, fedtfarve m.m.
- Tag fotos af den kreative proces til brug for at udarbejde plancher.

Dokumentation

- Udarbejd plancher med fotos fra den kreative proces.
- Præsenter en udstilling af de færdige resultater. Sæt alle 10 udgaver af barnets selvportræt op på én stor planche med fem stk. i hver række, så det ligner Andy Warhol collager. Aftal evt. med det lokale bibliotek, at de får udstillingen til præsentation i en given periode.

